

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D., ve věci

žalobce: **Ing. J. K.**
zastoupen JUDr. Karlem Vlčkem, Ph.D., advokátem
se sídlem U Hostavického potoka 787/37, 198 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
se sídlem Pivovarské náměstí 1245/2, Hradec Králové

za účasti **F. B.**
zastoupeného JUDr. A. H., obecným zmocněncem

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2023, čj. KUKHK-16679/DS/2023-2 (Ma),

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Městského úřadu Náchod, odboru výstavby, oddělení silničního hospodářství a dopravy (dále také jen „správní orgán I. stupně“ nebo „silniční správní úřad“ nebo „městský úřad“) ze dne 9. 2. 2023, čj. MUNAC 12498/2023/DSH/JB, sp. zn. KS 5510/2020/DSH/JB, a potvrdil jej. Uvedeným prvoinstančním správním rozhodnutím městský úřad rozhodl jako příslušný silniční správní úřad dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), ve smyslu ustanovení § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tak, že na pozemku p. č. XA a na části pozemku p. č. XB, oba v obci, katastrálním území, se nachází veřejně přístupná účelová komunikace (dále jen také „VPÚK“) dle výřezu katastrální mapy uvedeného v příloze 1. Ve výroku dále uvedl, že rozsah záboru pozemku p. č. XB je v příloze 1 označen červeně a zábor pozemku p. č. XA označen modře.
2. Dále v textu tohoto rozsudku uváděné pozemky, příp. stavby, se nacházejí v obci, katastrálním území. Pokud jde o další dotčené katastrální území, bude uváděno samostatně.

II. Shrnutí žalobních bodů

3. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Dle žalobce je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné v důsledku nedostatečného odůvodnění, žalovaný a silniční správní úřad vzali za základ svých rozhodnutí skutkový stav, který je v rozporu se spisy a vyžaduje zásadní doplnění, a žalovaný postupoval při vydání rozhodnutí v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů.
4. Jednotlivé žalobní námitky soustředil do následujících bodů:
Nezbytná komunikační potřeba
5. Žalobce připomněl nezbytnost kumulativního naplnění čtyř znaků pro VPÚK a ke znaku nezbytné komunikační dodal, že pokud existuje k pozemkům alternativní cesta, nezbytná komunikační potřeba dána není. Alternativní cesta musí splňovat podmínku, že musí existovat v terénu, v ideálním případě se nachází ve vlastnictví veřejnoprávní korporace a musí komunikační potřebu naplnit v dostatečné míře.
6. Žalobce uvedl, že silniční správní úřad dospěl k závěru, že účelem cesty na pozemku parc. č. XA a části p. p. č. XB (v žalobě dále také jen „komunikace“) je napojení nemovitosti čp. XC na ostatní pozemní komunikace a napojení několika chat v chatové oblasti na ostatní pozemní komunikace a z předmětné komunikace dochází k obhospodařování zemědělských pozemků parc. č. XD a p. č. XE. Dále dovodil, že v lokalitě existuje alternativní cesta vedoucí po pozemcích parc. č. XF a p. č. XG (k. ú.) a pozemcích parc. č. XH, XI a XJ, k. ú. Na pozemku parc. č. XJ se alternativní cesta napojuje na předmětnou komunikaci (dále jen „alternativní cesta 1“). Žalobce uvedl, že všechny pozemky, na nichž se alternativní cesta 1 nachází, jsou ve vlastnictví obce nebo obce, tedy ve vlastnictví veřejnoprávní korporace. Komunikace na pozemcích parc. č. XF a p. č. XG v k. ú. má asfaltový povrch, komunikace na pozemcích parc. č. XH a p. č. XI,

- k. ú. je zpevněna kamenivem. Na pozemku parc. č. XJ, k. ú. je již alternativní cesta 1 znatelná huře, přesto však v terénu existuje. Na těchto pozemcích se tedy nachází komunikace, která je dle žalobce jednoznačně znatelná v terénu.
7. Žalobce dále uvedl, že naplnění komunikační potřeby v dostatečné míře se dle stanoviska Veřejného ochránce práv ze dne 4. 5. 2009 posuzuje ze čtyř hledisek: a. charakter alternativní cesty odpovídá povaze zpřístupňovaných nemovitostí; b. dopravně technický a stavební stav alternativní cesty; c. délka alternativní cesty ve srovnání ke sporné cestě; d. uskutečnitelnost a nákladnost přípravných úprav zpřístupňovaných nemovitostí. Pro účely posouzení těchto hledisek je dle názoru žalobce nezbytné odlišovat chatovou oblast, hospodářské nemovitosti a nemovitost čp. XC, neboť se jedná o zcela rozdílné lokality. Žalobce je přesvědčen o tom, že ze strany pozemků v chatové oblasti žádná nezbytná komunikační potřeba neexistuje. V první řadě z odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů není zřejmé, jaký konkrétní účel má komunikace vůči těmto pozemkům plnit. Komunikace současně tvoří pouze spojnici s pozemkem parc. č. XJ v k. ú.. Z tohoto pozemku je ovšem objektivně snazší dojet na výše uvedené pozemní komunikace (na pozemcích parc. č. XF a p. č. XK v k. ú.) přes pozemky tvořící alternativní cestu 1. Pro vlastníky pozemků v chatové oblasti je tak přístupnější komunikace alternativní cesta 1, a nikoliv komunikace. Dle žalobce odpovídá charakter alternativní cesty povaze zpřístupňovaných nemovitostí a její dopravně technický a stavební stav umožňuje sloužit stejnému účelu jako komunikace, dokonce představuje lepší přístup než komunikace. Rovněž není podstatně delší než komunikace, v případě komunikace na pozemku parc. č. XK (na níž vede komunikace po pozemku parc. č. XF a p. č. XA) je prodloužení trasy zanedbatelné.
8. Žalobce uvedl, že dle silničního správního úřadu komunikace slouží i k obhospodařování zemědělských pozemků parc. č. XD a p. č. XE. Pozemek parc. č. XE je ovšem přímo přístupný z komunikace nacházející se na pozemcích parc. č. XK a p. č. XA (mimo pozemek žalobce) - tuto komunikaci dále žalobce označuje jako „alternativní cesta 2“. Pozemek parc. č. XD může být rovněž obhospodařován s přístupem přes pozemek parc. č. XE. Oba pozemky jsou ve vlastnictví téže osoby - žadatele o vydání rozhodnutí silničního správního úřadu a nezbytná komunikační potřeba tak není dána. Nemovitost čp. XC (resp. pozemek parc. č. st. XL) pak má přístup k alternativní cestě 2 přes pozemek parc. č. XE, který je ve vlastnictví téže osoby. Charakter a dopravně technický a stavební stav alternativní cesty 2 je v zásadě identický jako v případě komunikace, totéž platí o délce alternativní cesty 2 jakožto spojnice s dalšími komunikacemi (sjezd z nemovitosti čp. XC by mohl v zásadě vést rovnoběžně s hranicí pozemku žalobce a pozemku parc. č. XA). Nelze přitom odhlédnout od skutečnosti, že napojení těchto nemovitostí ve vlastnictví žadatele přímo na pozemek parc. č. XA bez zásahu do pozemku žalobce by odpovídalo historickému rozvržení a umístění komunikace před neoprávněnými zásahy žadatele.
9. Nákladností těchto úprav se však silniční správní úřad ani žalovaný vůbec nezabývali. Neposoudili ostatně téměř žádnou z výše nastíněných podmínek a otázek, které žalobce na základě ustálené soudní praxe považuje pro předmětné rozhodnutí ve věci za relevantní. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, sp. zn. 5 As 3/2009, žalobce uvedl, že silniční správní úřad měl zkoumat, zda úpravy nemovitosti čp. XC nebudou nepoměrně nákladnější než zátěž, kterou pro vlastníka sporné cesty představuje omezení vlastnického práva. Žalobce je přesvědčen o tom, že

zábor jeho pozemku, umocněný svévolným rozšířením komunikace v důsledku úprav provedených neoprávněně žadatelem, představuje podstatnější zásah do práv žalobce, než jaké by představovalo zřízení jednoduchého sjezdu na alternativní cestu 2 žadatelem. Tuto otázku však správní orgány vůbec neposuzovaly. Namísto toho silniční správní úřad vyčíslil náklady na odstranění asfaltu na pozemku žalobce. Ty však omezení žalobce zcela nepostihují, neboť odstraněním asfaltu nebude omezení jeho práv dostatečně zhojeno. Současně tyto náklady silniční správní úřad porovnal s odhadovanými náklady na úpravu alternativní trasy 1 v celém jejím úseku pro všechna vozidla. Takový údaj je dle žalobce pro rozhodnutí ve věci irelevantní, neboť oprava propustku nepředstavuje náklad na zpřístupnění nemovitostí vůči alternativním trasám, nýbrž náklad na opravu trasy mezi chatovou oblastí a komunikací, tj. náklad na zpřístupnění chatové oblasti vůči komunikaci.

10. Dle žalobce se tedy silniční správní úřad ani žalovaný nezabývali, zda byla skutečně naplněna podmínka nezbytné komunikační potřeby vyžadovaná ustálenou soudní praxí. Rozhodnutí v tomto ohledu zcela postrádá jakékoliv odůvodnění, resp. silniční správní úřad se v odůvodnění zabýval úvahami, které pro předmětnou věc nemají žádný význam. Žalovaný posléze k námitce žalobce na tyto úvahy pouze stručně odkázal, aniž se jakkoliv zabýval jejich odůvodněností a zákonností.

Absence souhlasu žalobce s obecným užíváním

11. Žalobce připomněl, že v průběhu řízení opakovaně uváděl, že nikdy on ani jeho právní předchůdci nesouhlasili s užíváním jeho pozemku, ani jeho části za účelem existence VPÚK. Žalovaný a silniční správní úřad opřeli napadené svá rozhodnutí o to, že se na pozemku žalobce nacházela komunikace již odnepaměti, což mělo vyplývat především ze skutečnosti, že komunikace zasahovala na pozemek žalobce již v roce 2000, tj. před neoprávněným zásahem žadatele ve formě jejího vyasfaltování a rozšíření. Žalovaný a silniční správní úřad ovšem nepřihlíдели ke skutečnosti, že se nejednalo o první neoprávněný zásah žadatele. Komunikace původně vedla pouze po současném pozemku parc. č. XA, čemuž odpovídá i podoba evidence v pozemkovém katastru. Na pozemek žalobce komunikace původně, a to ještě v 80. letech 20. století vůbec nezasahovala. Počátkem 90. let 20. století žadatel započal s umísťováním překážek na východní hranici pozemku parc. č. XA, který je v jeho vlastnictví, čímž uživatele komunikace nutil užívat terén na západní straně pozemku parc. č. XA a posléze zasahovat rovněž na pozemek žalobce. S tímto však žalobce nikdy souhlas nevyslovil, naopak se jedná o neoprávněný zásah do jeho vlastnického práva.
12. Žalobce podotkl, že z historických map založených do spisu je zřejmé, že se umístění komunikace měnilo. Vývojem a příčinami těchto změn se však silniční správní úřad a žalovaný nijak nezabývali, naopak zjištění skutkového stavu omezili pouze na porovnání stavu v roce 2000 a v roce 2001 (i toto porovnání bylo provedeno nedostatečně). Za účelem prokázání výše uvedených skutečností žalobce označil čestné prohlášení J. S., a H. S., bytem tamtéž.

Nesprávné vymezení trasy komunikace

13. Pro případ, že by soud přisvědčil závěru o existenci VPÚK, namítá žalobce, že silniční správní úřad nesprávně vymezil umístění komunikace a rozsah, v jakém zasahuje do jeho pozemku. Rozhodnutí ve výroku odkazuje na přílohu, na níž je vyznačen zábor pozemku žalobce. Tato příloha ovšem vychází ze stavu po roce 2001, kdy ze strany

žadatele došlo k neoprávněnému vyasfaltování části pozemku žalobce. Sám silniční správní úřad v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že došlo k rozšíření komunikace v místě vyasfaltování.

14. Žalobce je tedy přesvědčen o tom, že za VPÚK lze považovat pouze tu část jeho pozemku, kde se zřejmě cesta nacházela již v roce 2000. K rozšíření do současného stavu totiž nedošlo v důsledku obecného užívání, k němuž by dal žalobce souhlas, nýbrž v návaznosti na neoprávněný zásah žadatele do jeho vlastnického práva, kdy odstranění důsledku tohoto zásahu je v současnosti předmětem soudního řízení u Okresního soudu v Náchodě. Pokud by i soud dospěl k závěru, že se na části pozemku žalobce nachází VPÚK, pak je nezbytné stanovit její rozsah dle stavu v roce 2000.
15. Závěrem žalobce shrnul, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné z následujících důvodů:
- a) silniční správní úřad zcela nedostatečně odůvodnil svůj závěr o existenci nezbytné komunikační potřeby a žalovaný se nijak nevypořádal se související námitkou, ale pouze stručně odkázal na odůvodnění rozhodnutí prvostupňové. Tento nedostatek odůvodnění činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným a současně bylo vydáno v rozporu s ustálenou soudní praxí stanovící podmínky pro závěr o existenci nezbytné komunikační potřeby;
 - b) žalovaný ani silniční správní úřad se vůbec nezabývali okolnostmi, jež vedly k přesunu komunikace z původního umístění, které odpovídalo hranicím pozemku parc. č. XA, částečně na pozemek žalobce. K tomu došlo v rozporu se zákonem, bez jeho souhlasu, a tudíž nelze hovořit o souhlasu s obecným užíváním vyplývajícím z užívání „odnepaměti“. Postup žalovaného a silničního správního úřadu je tak v rozporu se soudní judikaturou i s obsahem správního spisu;
 - c) silniční správní úřad stanovil rozsah záboru pozemku žalobce dle stavu po úpravách provedených žadatelem v rozporu se zákonem. I pokud by tedy na části pozemku žalobce existovala VPÚK, silniční správní úřad a žalovaný umístění a parametry této komunikace stanovili v rozporu se skutečností a s obsahem spisu.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

16. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.
17. V reakci na žalobní námitky žalovaný k otázce tzv. nutné komunikační potřeby předmětné cesty uvedl, že z procesního hlediska je nepřípustné, aby žalobce ve správní žalobě uplatňoval nové námitky, které mohl (a měl) uplatnit ve správním řízení, konkrétně v odvolání. Na jeho odvolací námitku směřující k nutné komunikační potřebě reagovalo žalobou napadené rozhodnutí na straně 6, a to v rozsahu odvolací námitky. Uplatnění nových námitek v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je jistě možné, ale toliko za situace, kdy a) polemizují s novými závěry (odvolacího) správního orgánu, b) bylo právo vyjádřit se v řízení účastníkovi řízení správním orgánem nezákonně odňato nebo c) jde o námitky poukazující na nezákonnost, nikoli věcnou nesprávnost. V nyní projednávané věci však nenastala ani jedna z uvedených situací. Opačný závěr, tj. možnost uplatnit bez dalšího jakékoli námitky nově teprve ve správní žalobě, by fakticky vedl k popření smyslu § 5 s. ř. s.

18. Přes uvedené žalovaný k otázce nutné komunikační potřeby uvedl, že ta je primárně posouzena na straně 3 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který učinil několik dílčích závěrů stran toho, proč předmětná cesta plní nutnou komunikační potřebu. A vyjádřil se i k důvodům, proč nelze za dostatečnou alternativu považovat cestu, kterou žalobce v žalobě označuje jako „alternativní cesta 1“. Zásadní dle žalovaného je, že tzv. alternativní cesta 1 není způsobilá pro provoz vozidel nutných pro dopravní obslužnost rodinného domu, což žaloba zcela ignoruje. Pokud tedy správní orgány uzavřely, že na této cestě je propustek v havarijním stavu s omezenou nosností, která neumožňuje provoz vozidel nad 1,5 t hmotnosti, pak k tomu poukázal na posuzování kvality alternativních pozemních komunikací vyjádřených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, čj. 5 As 3/2009-76.
19. K tzv. „alternativní cestě 2“ žalovaný uvedl, že stovky metrů této cesty jsou polní nebezpečnou úzkou cestou, bez možnosti vyhýbání protijedoucích vozidel (viz snímky z www.mapy.cz), která nemá parametry pro dopravní obslužnost rodinného domu v potřebném uvedeném rozsahu. Dále by vlastník domu musel vynaložit poměrně velké náklady na zbudování nového dopravní napojení domu čp. XC. Tvrzení žalobce, že napojení rodinného domu na „alternativní cestu 2“ by odpovídalo „historickému rozvržení“, není dle žalovaného ničím podloženo a z objektivních podkladů - leteckých snímků vyplývá opak, tj. že předmětný rodinný dům byl vždy dopravně napojen na předmětnou cestu (archiv leteckých snímků Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního, www.cuzk.cz).
20. K žalobnímu tvrzení o tom, jakou otázkou se správní orgány nezabývaly a jakou se naopak dle žalobce zabývaly nadbytečně, žalovaný uvedl, že ve správním řízení vedeném dle § 142 správního řádu se pro dokazování aplikuje ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu. Žalobce přitom v průběhu správního řízení neuváděl žádné návrhy na dokazování stran možnosti užití alternativní cesty 2. Uvedené tak jde výlučně k jeho tíži. Žalovaný připomněl, že správní řízení se vedlo po dobu cca 3 let a žalobci i dalším účastníkům řízení byly známy zásadní otázky, které měl silniční správní úřad posoudit poté, co byla jeho předchozí rozhodnutí zrušena. Téměř veškeré námitky žalobce se v době vedení správního řízení omezovaly na tvrzení, že předmětná cesta byla na p. p. č. XB přesunuta až při realizaci zpevnění předmětné cesty, proto i této otázky věnovaly správní orgány největší pozornost (a došly k závěru, že takové tvrzení není pravdivé).
21. K vyhodnocení otázky souhlasu vlastníka předmětné cesty s veřejným užíváním žalovaný i k této žalobní námitce primárně konstatoval, že žalobce uvádí nová tvrzení, která neuplatnil ve správním řízení.
22. Samotné žalobní tvrzení o tom, že počátkem 90. let minulého století žadatel umisťoval nezákonně překážky, v důsledku čehož předmětná cesta změnila trasu, není ničím důkazně podloženo, neboť nelze vycházet z jakýchsi čestných prohlášení, která žalobce přikládá teprve k žalobě. Z tohoto důvodu nemůže být žalobní tvrzení úspěšné. Naopak veškeré podklady shromážděné v průběhu správního řízení k této problematice dokládají opak, tj. že předmětná cesta v průběhu desítek a více let své existence svou trasu prakticky neměnila. Rovněž tak tvrzení, že předmětná cesta vedla výlučně po p. p. č. XA je ničím nepodložené a velmi nepravděpodobné. K této otázce se vyjadřuje i žalobou napadené rozhodnutí.

23. Ničím nepodloženou spekulací je dle žalovaného i tvrzení o údajné přesnosti údajů v pozemkovém katastru. Např. [www stránky Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního](https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/Okatastru-nemovitosti/Historie-pozemkovych-evidenci.aspx) <https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/Okatastru-nemovitosti/Historie-pozemkovych-evidenci.aspx> uvádějí, že „*pozemkový katastr byl velmi přesný a spolehlivý především do r. 1938. Později již nebyla jeho údržba dostatečná a zejména po r. 1945 (poválečné konfiskace a přidělové řízení) se začal hrubě rozcházet se skutečností a po roce 1956 se přestal udržovat vůbec.*“
24. K žalobní námitce, že bylo nesprávně specifikováno, po jakých pozemcích (jejich částech) předmětná cesta prochází, když předmětná cesta byla šířkově nelegálně upravena (rozšířena) žadatelem v r. 2000, žalovaný uvedl, že správní orgány obou stupňů uvedly, že pokud se tak vůbec stalo, šlo o rozšíření zcela marginální (v řádu cm), které ani nelze nikterak prokázat. Správní orgány přitom vyšly jak ze šíře navazujících úseků cesty, které jsou shodné (a nikoli užší), a dále vycházely z leteckých snímků před r. 2000, z nichž nelze dovodit, že by předmětná cesta byla v minulosti užší.
25. Žalovaný vyslovil nesouhlas i s tím, že by ignoroval odvolací námitku žalobce a že odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů stran posouzení znaků veřejně přístupné účelové komunikace jsou nedostatečná.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení a replika žalobce

26. Za osobu zúčastněnou na řízení se přihlásil F. B., který podal písemné vyjádření. V něm označil za nepravdivé tvrzení, že správní orgány nesprávně vyhodnotily otázku tzv. nutné komunikační potřeby předmětné cesty a že k ní existují dvě možné alternativní cesty. K tomu uvedl, že obě alternativní cesty byly již správními orgány řešeny v souvislosti s řízením vedeným Městským úřadem Náchod v rozhodnutí ze dne 26. 11. 2018, sp. zn. KS 6664/2017/DSH/JB, s tím že nejde o plnohodnotnou alternativu.
27. K otázce nesouhlasu vlastníka předmětné cesty s veřejným užíváním osoba zúčastněná na řízení poukázala na protokol o místním šetření na pozemku p. č. XM kat. úz. ze dne 6. 10. 2017, k čemuž dále z tohoto protokolu citovala, a uvedla, že z podkladů vyplývá, že pozemky p. č. XN a p. č. XO v kat. úz. byly evidovány KÚ Náchod pod č. d. 1238/26 jako cesta veřejná a označeny jako „statek veřejný“.
28. K otázce, po jakých pozemcích, resp. jejich částech, předmětná cesta prochází, osoba zúčastněná na řízení uvedla, že není pravdivé žalobcovo tvrzení, že předmětnou cestu šířkově nelegálně upravila (rozšířila) s tím, že veškeré podklady shromážděné v průběhu správního řízení k této problematice dokládají opak, tj. že předmětná cesta nejméně od roku 1926, kdy se stala „statkem veřejným“, svou trasu a šířku prakticky nezměnila. K tomu poukázala i na vyjádření Městského úřadu Náchod ze dne 24. 8. 2020, čj. MUNAC 63556/2020/DSH/IHR, že „při úpravě povrchu nedošlo k zásahu do nosných konstrukcí“ a že „pracemi nedošlo k rozšíření komunikace, změně její trasy nebo nivelity“. Má zato, že z podkladů KÚ Náchod (katastrálních map, historických map) vyplývá a je zcela průkazné, že „část pozemku p. č. XB se dostala na pozemek p. č. XA administrativně, a to mapováním“, o čemž svědčí příslušné značky v mapových podkladech, ze kterých vyplývá, že hranice mezi pozemky dnes p. č. XA a p. č. XB se administrativně měnily. Uvedenou možnost přitom připustil i správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 8. 3. 2021.

29. Žalobce podal k vyjádření žalovaného repliku, ve které k argumentaci žalovaného o nepřipustnosti námitek odkázal na ustálenou judikaturu správních soudů, dle níž je žalobce oprávněn uvést v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné, ačkoliv tyto důvody neuplatnil již v odvolacím řízení, přestože tak učinit mohl (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, čj. 7 Afs 54/2007-62, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2023, čj. 9A 85/2022-42 či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, čj. 51 A 61/2022-107). Rovněž nesouhlasil i s tím, že by uvedené námitky nevznášel již v průběhu správního řízení. Opakovaně na existenci alternativních cest upozorňoval, a to např. v podání ze dne 25. 7. 2022 či v podání ze dne 4. 1. 2023. Přitom se opíral o prvotní skutková zjištění silničního správního úřadu, která jsou uvedena v rozhodnutí ze dne 8. 3. 2021, čj. MUNC 17212/2021/DSH/JB (dále jej žalobce označuje jen jako „rozhodnutí 2021“). V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl silniční správní úřad, že k „domu č. p. XC nebyla zjištěna žádná alternativní trasa, a proto se v tomto případě jedná o nutnou komunikační potřebu. Ovšem k jejímu uspokojení není zapotřebí zasáhnout pozemek p. č. XP, k. ú. (nyní pozemek parc. č. XB), jelikož z druhé strany pozemku p. č. XO v k. ú. (nyní pozemek parc. č. XA), se nachází pozemek p. č. XE k. ú., který je v majetku žadatele a tento pozemek zároveň sousedí s pozemkem p. č. XM3 (nyní pozemek parc. č. XK), v majetku obce, ze kterého by si žadatel mohl zřídit nový příjezd na svůj pozemek a ke své nemovitosti“. Zde silniční správní úřad shrnul zásadní skutkové okolnosti týkající se v žalobě uváděné „alternativní cesty 2“. Obdobně silniční úřad shrnul skutková zjištění, kterých se týkají žalobní námitky v souvislosti s „alternativní cestou 1“. Ze strany žalobce se tak nemůže jednat o jakékoliv novoty, neboť skutečnosti citované v žalobních důvodech již byly od počátku předmětem správního řízení.

V. Jednání před soudem

30. Při jednání před soudem dne 6. 2. 2024 setrvali účastníci řízení i osoba zúčastněná na řízení na svých stanoviscích a procesních návrzích.
31. Krajský soud provedl při jednání důkaz žalobcem předloženým čestným prohlášením J. a H. S. ze dne 26. 1. 2024 a osobou zúčastněnou předloženým rozhodnutím Městského úřadu Náchod ze dne 26. 11. 2018, čj. MUNAC 85867/2018/DSH/JB (č. l. 68-74 soudního spisu), a rozhodnutím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 19. 3. 2019, čj. KUKHK-9460/DS/2019-2 (Ma) (č. l. 75-81 soudního spisu).

VI. Posouzení věci krajským soudem

32. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Po prostudování předloženého správního spisu a projednání věci dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
33. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že F. B. (dále také jen „žadatel“) podal dne 11. 3. 2020 žádost silničnímu správnímu úřadu o vydání rozhodnutí podle § 142 správního řádu, tj. žádost o deklaraci zda-li se veřejně přístupná účelová komunikace na p. p. č. XO a p. p. č. XP v katastrálním území (tyto pozemky byly změnou katastrálního operátu změněny na p. p. č. XA a p. p. č. XB) nachází či nikoliv.

34. Městský úřad jako silniční správní úřad zahájil řízení a nařídil ve věci místní šetření, které proběhlo dne 11. 6. 2020. Zjištění při něm učiněná, tj. jaká je znatelnost a patrnost cesty v terénu a jak je zpevněná v různých úsecích, byla zaznamenána do protokolu z téhož dne a současně pořízena fotodokumentace, která je k protokolu přiložena. Po vyjádření účastníků řízení k podkladům před vydáním rozhodnutí vydal dne 8. 3. 2021 rozhodnutí čj. MUNAC 17212/2021/DSH/JB, které rozhodnutím ze dne 2. 6. 2021 opravil. Toto rozhodnutí žalovaný na základě podaného odvolání zrušil rozhodnutím ze dne 13. 9. 2021, čj. KUKHK-315554/DS/2021-2 (Ma), a věc vrátil městskému úřadu k novému projednání.
35. V dalším řízení městský úřad doplnil spis o další listiny a po seznámení účastníků řízení s podklady pro rozhodnutí vydal dne 30. 6. 2022 druhé rozhodnutí ve věci pod čj. MUNAC 65128/2022/DSH/JB. Na základě odvolání i toto rozhodnutí žalovaný zrušil rozhodnutím ze dne 23. 9. 2022, čj. KUKHK-33270/DS/2022-2 (Ma), a věc vrátil městskému úřadu k novému projednání.
36. V dalším řízení nařídil městský úřad ústní jednání, které se konalo dne 7. 11. 2022, při němž byly provedeny další listinné důkazy konkretizované pod body 1 až 29 a pod bodem 30 videonahrávka ze dne 28. 3. 2022 (viz protokol ze dne 7. 11. 2022). Po opětovném seznámení účastníků řízení s podklady pro rozhodnutí vydal městský úřad rozhodnutí dne 9. 2. 2023, čj. MUNAC 12498/2023/DSH/JB, kterým rozhodl tak, že na pozemku p. č. XA a na části pozemku p. č. XB, oba v obci, katastrálním území, se nachází veřejně přístupná účelová komunikace dle výřezu katastrální mapy uvedeného v příloze 1. Rozsah záboru pozemku p. č. XB v příloze 1 označil červeně a zábor pozemku p. č. XA označil modře.
37. Proti posledně uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
38. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu tak platí dispoziční zásada. Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona.
39. Úvodem je nutno uvést, že žalobce v úvodu žaloby a dále pak v souvislosti s žalobními body vztahujícími se k nezbytné komunikační potřebě a absenci jeho souhlasu s obecným užíváním předmětné cesty namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
40. Nutno konstatovat, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-76, všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nepřezkoumatelné může být rozhodnutí pro nedostatek důvodů anebo pro nesrozumitelnost. Nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost jsou zejména taková rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Za

nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je nutno považovat rozhodnutí založená na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž správní orgán opírá své rozhodovací důvody, tj. např. kdy opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, příp. zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (k tomu srov. přiměřeně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2013-75). Není však přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, čj. 8 Afs 267/2017-38).

41. Krajský soud v daném případě neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo vadami zakládajícími jeho nepřezkoumatelnost. Bylo by jistě možné představit si i podrobnější odůvodnění rozhodnutí, avšak nosné úvahy ze správních rozhodnutí dovodit lze, a nejedná se tedy o nepřezkoumatelnost v intenzitě předpokládané judikaturou Nejvyššího správního soudu. Z rozhodnutí obou správních orgánů (které spolu tvoří koherentní celek) je zjistitelné, o čem i jak rozhodly, jsou zjistitelné i důvody, pro něž byla vydána. Z rozhodnutí je rovněž zřejmé, jaký skutkový stav vzaly za rozhodný a jak uvážily o pro věc podstatných skutečnostech. Lze dodat, že nelze bez dalšího označit za nepřezkoumatelné rozhodnutí pouze z toho důvodu, že se účastníkovi řízení správním orgánem podaná argumentace nejeví jako dostatečná nebo že s ní nesouhlasí. Nepřezkoumatelnost je totiž objektivní překážkou, která správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí přezkoumat.
42. Předmětem sporu v projednávané věci je otázka, zda je veřejně přístupnou účelovou komunikací cesta vedoucí na pozemku p. č. XA a na části pozemku p. č. XB, přičemž pozemek p. č. XB je ve vlastnictví žalobce.
43. Krajský soud předně připomíná obecná východiska týkající se problematiky veřejně přístupných účelových komunikací.
44. Podle § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je pozemní komunikace *dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti*. Pozemní komunikace jsou členěny do čtyř kategorií, a to na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace (§ 2 odst. 2 téhož zákona). Na rozdíl od dálnic, silnic a místních komunikací, které jsou ve vlastnictví osob veřejného práva (stát, kraj, obec), účelové komunikace mohou být ve vlastnictví soukromých subjektů.
45. Podle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je účelovou komunikací pozemní komunikace, *která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*. Tyto komunikace jsou veřejně přístupnými účelovými komunikacemi. Komunikace bude mít ze zákona charakter účelové pozemní komunikace, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené ve výše citovaném § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

46. Z citované právní úpravy tak vyplývá, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace *ex lege* (tj. ze zákona, aniž by bylo třeba o její kategorizaci vydávat správní rozhodnutí), bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace, jak jsou vymezené v ustanovení § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, a zároveň pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v § 7 odst. 1 (event. § 7 odst. 2) tohoto zákona. Veřejně přístupná účelová komunikace je kategorií pozemní komunikace, k jejímuž vzniku, na rozdíl od ostatních kategorií uvedených v § 2 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, postačuje naplnění jejích definičních znaků.
47. Definičními znaky veřejně přístupné účelové komunikace jsou: 1) jedná se o stárou a v terénu patrnou dopravní cestu určenou k užití vozidly nebo chodci ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích; 2) tato cesta slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích; 3) vlastník pozemku, na kterém je cesta, alespoň konkludentně souhlasil s obecným užíváním pozemku; 4) je dána nutná komunikační potřeba, takže komunikace představuje nezbytnou spojnicí pro vlastníky konkrétních nemovitostí.
48. Rozhodnutí silničního správního úřadu, resp. jeho posouzení, zda určitá komunikace má charakter veřejně přístupné účelové komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích či nikoliv, nemá konstitutivní účinky. Silniční správní úřad toliko deklaruje, zda posuzovaná komunikace naplnila všechny ze shora uvedených znaků a je tak veřejně přístupnou účelovou komunikací či nikoliv.
49. Správní orgán I. stupně se ve svém rozhodnutí zabýval všemi definičními znaky veřejně přístupné účelové komunikace ve vztahu k pozemku p. č. XA a části pozemku p. č. XB a shledal, že všechny znaky jsou naplněny, s čímž se žalovaný ztotožnil. Žalobce učinil spornými dva z těchto znaků, když namítá, že v daném případě byla nesprávně vyhodnocena nutná komunikační potřeba a že absentuje jeho souhlas s obecným užíváním části předmětné cesty v rozsahu zasahujícím na jeho pozemek p. č. XB.
50. V prvním žalobním bodě žalobce konkrétně namítal, že silniční správní úřad nedostatečně odůvodnil svůj závěr o existenci nezbytné komunikační potřeby.
51. Silniční správní úřad dospěl z pohledu nezbytné komunikační potřeby k závěru, že předmětná VPÚK slouží k napojení nemovitosti čp. XC a několika chat v chatové oblasti na ostatní pozemní komunikace a rovněž k obhospodařování zemědělských pozemků parc. č. XE a parc. č. XD. V této souvislosti se zabýval i možností alternativní cesty ke zmíněným nemovitostem, konkrétně cestou vedoucí po pozemcích parc. č. XF a parc. č. XG (oba v kat. úz.) a po pozemcích parc. č. XH, XI a XJ v kat. úz., přičemž posledně uvedený pozemek parc. č. XJ se napojuje na předmětnou VPÚK. Silniční správní úřad dospěl k závěru, že řešená VPÚK nemá alternativní trasu, neboť pro čp. XC a pozemky p. č. XE a p. č. XD se jedná o jedinou přístupovou komunikaci a pro chatovou oblast pro vozidla, jejich okamžitá hmotnost nepřesahuje 1,5 t.
52. Se závěrem, že předmětná VPÚK je jedinou přístupovou komunikací k čp. XC a k obhospodařování zemědělských pozemků p. č. XE a p. č. XD (bez možnosti vhodné alternativní trasy) se krajský soud ztotožnil.

53. Určitou výhradu má krajský soud pouze k dílčímu závěru o neexistenci alternativní trasy i k chatám v chatové oblasti. Předně je správní orgány ve svých rozhodnutích ani dostatečně nespecifikovaly, když pouze hovoří o „několika chatách v chatové oblasti“. Dále pak při hodnocení alternativního přístupu k nim (žalobcem v žalobě označené trasy jako tzv. alternativní cesta 1) správní orgán I. stupně na straně 3 rozhodnutí popsal její průběh s tím, že v části kolem chatové osady má horší povrch (a tedy zhoršený průjezd za špatného počasí) a má omezení v místě propustku, kde nelze jezdit vozidly, jejichž okamžitá hmotnost přesahuje 1,5 t. Závěr o tom, že ke sporné cestě neexistuje alternativní trasa, dovodil také pro chatovou oblast (kromě současné nemožnosti přístupu pro čp. XC, p. č. XE a p. č. XD), a to pro vozidla, jejichž okamžitá hmotnost nepřesahuje 1,5 t. Žalovaný pak ve svém rozhodnutí zopakoval (viz strana 6), že se na této zvažované alternativní trase nachází propustek v havarijním stavu a není umožněn průjezd vozidel nad 1,5 t (tj. např. popelářům apod.), ve vyjádření pak dodal, že tzv. alternativní cesta 1 není způsobilá pro provoz vozidel nutných pro dopravní obslužnost rodinného domu, k čemuž poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, čj. 5 As 3/2009-76, z něhož vyplývá, že se musí zkoumat, zda je případná alternativní veřejně přístupná účelová komunikace udržovaná, průjezdná i při špatném počasí a v zimním období, vhodná pro nezbytný obslužný provoz rodinného domu většími vozidly (např. popeláři, fekální vůz, dovoz paliva, hasiči, vůz záchranné služby apod.).
54. Odůvodnění závěru správních orgánů o nezbytné komunikační potřebě po řešení VPÚK (tj. po pozemku p. č. XA a části pozemku p. č. XB) současně i k chatám v chatové oblasti tak neobstojí, neboť není zřejmé, proč by zmíněná alternativní cesta (vedoucí po pozemcích ve vlastnictví obce nebo, a nikoliv podstatně delší oproti sporné cestě) nemohla být jako nezbytný přístup k chatové osadě užita, když navíc po ní není žádné omezení v podobě propustku s hmotnostním omezením průjezdu vozidel a je dokonce i užívána pro průjezd nákladních vozidel, která nemohou využít řešenou komunikaci, jak uvedl silniční správní úřad na straně 3 svého rozhodnutí ze dne 9. 2. 2023. Pokud jde o část této alternativní cesty, která je popisována jako hůře znatelná, avšak v terénu stále patrná, neboť je tvořená nerovnoměrnými kolejiemi (po části p. p. č. XI a p. p. č. XQ a část XJ), pak nutno podotknout, že přístup k některým chatkám v chatové osadě vede po této části vždy, tj. jak návazně na řešenou spornou cestu, tak i jako poslední část zmíněné alternativní trasy (tedy z obou stran).
55. Uvedená výhrada k tomuto dílčímu závěru ohledně neexistence alternativní trasy i ve vztahu k chatám v chatové oblasti však sama o sobě nemá vliv na jinak správný závěr o naplnění znaku nutné komunikační potřeby a neexistenci jiné alternativní trasy k domu čp. XC a k pozemkům p. č. XE a p. č. XD, což z hlediska naplnění tohoto znaku postačuje. Znak nutné komunikační potřeby se totiž zkoumá vždy ve vztahu ke konkrétním dotčeným nemovitostem, pro něž sporná cesta plní roli komunikační spojnice. Postačí přitom, pokud se nutná komunikační potřeba vztahuje alespoň k jedné dotčené nemovitosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2015, čj. 6 As 213/2015-14).
56. Krajský soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, že se správní orgány nezabývaly naplněním podmínky nezbytné komunikační potřeby i proto, že se nezabývaly tzv. alternativní cestou 2. Tou označil žalobce v žalobě přístup k obhospodařování zemědělských pozemků parc. č. XD a p. č. XE přímo z komunikace nacházející se na

pozemcích parc. č. XK a p. č. XA. Dle žalobce i nemovitost čp. XC (resp. st. p. č. XL) má přístup k alternativní cestě 2 přes pozemek p. č. XE, který je ve vlastnictví téže osoby (tj. žadatele).

57. V reakci na tuto žalobní námitku žalovaný argumentoval, že je nepřípustné, aby žalobce ve správní žalobě uplatňoval nové námitky, které mohl (a měl) uplatnit ve správním řízení, konkrétně v odvolání, a že na jeho uplatněnou odvolací námitku směřující k nutné komunikační potřebě reagovalo žalobou napadené rozhodnutí na straně 6.
58. Lze souhlasit pouze s tím, že rozhodnutí žalovaného skutečně reaguje na odvolací námitku týkající se nesouhlasu žalobce s posouzením otázky nutné komunikační potřeby v rozsahu odvolací námitky zcela dostatečně. Žalobce však má pravdu v tom (jak uvedl ve své replice), že je oprávněn uvést v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné, ačkoliv tyto důvody neuplatnil již v odvolacím řízení, přestože tak učinit mohl (nutno dodat, že by to bylo i žádoucí a vhodné). Proto se krajský soud i touto jeho námitkou zabýval a uvádí k ní následující.
59. Předně nutno připomenout, že v řízení o určení právního vztahu ve smyslu § 142 správního řádu platí, že *pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení § 141 odst. 4 obdobně* (viz odst. 3).
60. Ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu stanoví, že *ve sporném řízení vychází správní orgán z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Správní orgán může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.*
61. Ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu tedy zvyšuje odpovědnost účastníků řízení za výsledek sporu akcentováním zásady projednací a ve vztahu ke správnímu orgánu oslabuje zásadu vyšetřovací. Jinými slovy, proti klasickému správnímu řízení, kde se uplatňuje zásada vyšetřovací, zde převládá zásada projednací. Ve sporném řízení totiž správní orgán vychází primárně z důkazů, které byly účastníky navrženy. Toto ustanovení tak představuje zvláštní úpravu vůči § 3 správního řádu a omezuje uplatnění zásady materiální pravdy, která se uplatní jen tehdy, pokud nevyplývá ze zákona něco jiného. Pokud by se totiž tato zásada plně uplatnila i ve sporném řízení a správní orgán by byl povinen předložený spor vyšetřovat i z vlastní iniciativy, postrádala by zmíněná zvláštní úprava dokazování smysl. Samozřejmě pokud však navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán v souladu s předmětným odstavcem provést důkazy i jiné, a to důkazy, které uzná za vhodné a účelné ke zjištění stavu věci.
62. Žalobce v replice připomněl, že na existenci alternativních cest upozorňoval, k čemuž konkretizoval svá podání ze dne 25. 7. 2022 a ze dne 4. 1. 2023. Krajský soud ověřil, že v podání ze dne 25. 7. 2022 (tj. v odvolání proti rozhodnutí silničního správního úřadu ze dne 30. 6. 2022, tedy proti jeho v pořadí druhému rozhodnutí) žalobce poukazoval na to, že žadatel „má možnost přístupu ke svému objektu z druhé strany“, aniž by bylo dotčeno vlastnické právo žalobce (viz strana 4 odstavec první tohoto podání), a v posledním odstavci na stejné straně upřesnil, že přístupu k domu čp. XC lze dosáhnout přes k. ú. V podání ze dne 4. 1. 2023 (vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí) žalobce opětovně uvedl, že žadatel „má možnost přístupu ke svému objektu z druhé strany“, aniž by bylo dotčeno vlastnické právo žalobce (viz strana 3 čtvrtý odstavec

tohoto podání) a rovněž, že přístupu k domu čp. XC lze dosáhnout přes k. ú. (viz strana 4 třetí odstavec tohoto podání). Lze dodat, že úplně stejně argumentoval žalobce i v odvolání ze dne 2. 3. 2023 proti poslednímu rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 9. 2. 2023, v němž také uvedl, že žadatel „má možnost přístupu ke svému objektu z druhé strany“, aniž by bylo dotčeno vlastnické právo žalobce (viz strana 3 předposlední odstavec tohoto podání) a stejně tak, že přístupu k domu čp. XC lze dosáhnout přes k. ú. (viz strana 4 předposlední odstavec). Je tedy zcela zřejmé, že žalobce v těchto svých podáních uváděl a navrhoval pouze možnost tzv. alternativní cesty 1, neboť jeho označení „z druhé strany“ a „přes k. ú.“ se jednoznačně vztahuje právě k této trase.

63. Pokud žalobce současně poukazoval na odůvodnění rozhodnutí silničního správního úřadu ze dne 8. 3. 2021 (tj. prvostupňové rozhodnutí prvé v pořadí), pak nutno zdůraznit, že toto rozhodnutí bylo následně rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 13. 9. 2021 zrušeno. Pokud se tedy v odůvodnění následně zrušeného rozhodnutí objevily úvahy silničního správního úřadu o možnosti přístupu k domu čp. XC, které žalobce označuje jako alternativní cesta 2, pak tyto úvahy byly do jisté míry negovány právě zrušujícím rozhodnutím odvolacího orgánu již ze dne 13. 9. 2021 s tím, že silničnímu správnímu orgánu bylo vytknuto, že nespecifikoval náklady na zřízení jiného dopravního napojení domu čp. XC, ani jeho konkrétní podobu, ani neporovnal s rozsahem zásahu do vlastnického práva žalobce (způsob využití, rozsah záboru a zda brání v hospodářském využití tohoto pozemku) a odvolací orgán ve zrušujícím rozhodnutí současně zdůraznil, že pokud je prokázáno, že stávající cesta existuje odnepaměti a plní nutnou komunikační potřebu, jde o veřejně přístupnou účelovou komunikaci. V dalším správním řízení a vydaném rozhodnutí silničního správního úřadu ze dne 30. 6. 2022 je pak provedeno určité porovnání náročnosti zřízení nového příjezdu k nemovitostem žadatele s rozsahem zásahu do vlastnického práva žalobce, tj. dopadem tohoto zatížení na jeho vlastnické právo (s poukazem i na to, že mu byla nabídnuta směna s obcí za jiné pozemky), a uvedeno, že zábor pozemku žalobce činí 130 m² z celkové rozlohy 11.081 m², tj. že komunikace leží přibližně pouze na 1,17% jeho rozlohy, a že náklady na zřízení nového příjezdu k čp. XC nelze přesně určit bez projektové dokumentace (poznámka: lze důvodně usuzovat, že by nebyly zanedbatelné). Žalobce v odvolání proti uvedenému rozhodnutí silničního správního úřadu k uvedenému posouzení a úvahám správního orgánu nic neuváděl ani nenamítal. I toto rozhodnutí následně odvolací orgán zrušil, avšak pouze z toho důvodu, že silniční správní úřad nezjistil a neposuzoval, zda byla cesta na předmětné části pozemku žalobce tzv. odnepaměti či až od roku 2001. V následném dalším správním řízení pak byla jako možná alternativní trasa posuzována tzv. alternativní cesta 1 (viz shora), kterou žalobce ve svých podáních opakovaně zmiňoval právě jako alternativu příjezdu zejména k čp. XC.
64. Z uvedeného je tak zřejmé, že žalobce ve správním řízení netvrdil žádné konkrétní skutečnosti v tom směru, že ke sporné cestě existuje kromě tzv. alternativní trasy 1 (kterou se správní orgány zabývaly již od počátku a v průběhu celého správního řízení) i tzv. alternativní trasa 2 (nevznal ani žádné návrhy na dokazování ohledně možnosti užití, resp. vytvoření nového přístupu po pozemcích žadatele, tj. po alternativní cestě 2). Jak je však již shora vyloženo, v daném řízení platí, že neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení (v tomto případě žalobce dokonce takové tvrzení ani nevznášel), vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Případný úspěch účastníka tak z velké části záleží právě na samotném

účastníkovi, když tento nese riziko, že v případě, že neoznačí důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení (nebo dokonce ani netvrdí relevantní skutečnosti), bude správní orgán vycházet při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny.

65. Nelze proto s úspěchem správními orgány vytýkat, že se nezabývaly žalobcem až nyní v žalobě navrhovanou tzv. alternativní cestou 2, kterou však jako účastník správního řízení nenavrhoval, ve správním řízení ji nijak nespecifikoval, nenavrhoval ani neprosazoval.
66. Nelze přisvědčit ani dalšímu tvrzení žalobce v souvislosti se zmíněnou alternativní trasou 2, a to že by napojení nemovitostí žadatele (tedy domu čp. XC pozemků parc. č. XE a p. č. XD) na pozemek parc. č. XA bez zásahu do pozemku žalobce odpovídalo historickému rozvržení a umístění komunikace. Z podkladů založených ve správním spise (leteckých snímků) totiž vyplývá, že předmětný dům čp. XC byl již v minulosti dopravně napojen na předmětnou spornou VPÚK (k tomu podrobněji viz níže).
67. Nad rámec uvedeného krajský soud dále konstatuje, že vhodnými alternativami obecně sice mohou být i takové, které představují i případné zhoršení komunikačních možností, povinností správních orgánů vždy však je současně zkoumat, zda alternativní dopravní cesta zajišťuje plnohodnotné komunikační spojení dotčených nemovitostí, zda je udržovaná, průjezdná i při špatném počasí a v zimním období a zda je vhodná pro nezbytný obslužný provoz nemovitosti většími vozidly, např. popeláři, dovoz paliva, hasiči, vůz záchranné služby apod. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, čj. 5 As 3/2009-76). Alternativní cesta také v zásadě musí reálně existovat (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2015, čj. 8 As 32/2015-32), a pokud by v úvahu přicházelo její případné nové zbudování, nemohou být v tomto směru na vlastníky dotčených nemovitostí kladeny nepřiměřené nároky. Krajský soud má stejně jako žalovaný zato, že by zřízení nového dopravního napojení domu čp. XC (a přístupu k obhospodařování pozemků parc. č. XE a p. č. XD) znamenalo poměrně značné náklady a v porovnání s rozsahem záboru části pozemku žalobce náklady nepřiměřené. V tomto směru lze poukázat na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, čj. 5 As 3/2009-76, v němž tento soud uvedl, že *„po vlastnících dotčené nemovitosti lze požadovat pouze vynaložení přiměřených nákladů na úpravu alternativní přístupové cesty, nikoli vynaložení takových finančních prostředků, které jsou ve zcela zjevném nepoměru k tomu, co by alternativním řešením mělo být ve prospěch vlastnického práva vlastníků sporné cesty získáno.“*
68. V daném případě tak správní orgány dostatečně odůvodnily naplnění znaku nutné komunikační potřeby (bez možnosti jiného alternativního přístupu), tj. že komunikace vedoucí po pozemcích, na nichž deklarovaly VÚPK, představuje nezbytnou spojnici pro vlastníky konkrétních nemovitostí (čp. XC a k obhospodařování zemědělských pozemků p. č. XE a p. č. XD).
69. V dalším žalobním bodě žalobce namítl absenci svého souhlasu s obecným užíváním.
70. Krajský soud připomíná, že pro účelové pozemní komunikace platí stejně jako pro ostatní pozemní komunikace, režim tzv. obecného užívání (§ 19 zákona o pozemních komunikacích). Obecné užívání lze podřadit pod pojem „veřejné užívání“, právní teorií definovaný jako *„užívání všeobecně přístupných materiálních statků, které odpovídají jejich účelovému určení, předem neomezeným okruhem uživatelů“* (cit. Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 303 - 304). Obecné

užívání účelové pozemní komunikace spočívá v možnosti každého tuto komunikaci, v mezích předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích, bezplatně užívat, a to způsobem obvyklým a k účelům, ke kterým je tato komunikace určena (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, čj. 2 As 40/2011-99). Právo obecného užívání pozemních komunikací, byť může být spojeno s vlastnictvím soukromých osob, není institutem soukromého práva, ale jedná se o veřejnoprávní oprávnění, které má svůj základ nikoli v občanskoprávních předpisech, ale vyplývá ze zákona o pozemních komunikacích (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, čj. 5 As 20/2003-64).

71. Existuje-li tedy v zákoně veřejnoprávní institut omezující vlastnické právo, aniž by s tímto omezením spojoval poskytnutí náhrady, je nezbytnou podmínkou jeho ústavní konformity souhlas vyjádřený vlastníkem. Co se týče „kvality“ souhlasu vlastníka, ten může být buď výslovný, či konkludentní. Jestliže však vlastník se zřízením účelové komunikace souhlasil, jsou jeho soukromá práva v takovém případě omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace, které nemůže být vyloučeno jednostranným úkonem vlastníka, jenž takový souhlas udělil, ani jeho právními nástupci (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005). Jestliže vlastník pozemku v minulosti, kdy pozemek začal sloužit jako účelová komunikace, s tímto *nevyslovil kvalifikovaný nesouhlas*, jde o účelovou komunikaci, vzniklou ze zákona. Stačí tedy, aby vlastník *strpěl užívání pozemku* jako komunikace, v případě nesouhlasu musí však jít o aktivní jednání. Vznikne-li proto účelová komunikace, je její právní status závazný i pro budoucí majitele pozemku - účelové komunikace, kteří nejsou oprávněni komunikaci ze své vůle uzavřít.
72. Veřejnou cestou se tedy pozemek stává jeho věnováním obecnému užívání, ať již vlastníkem výslovně projeveným souhlasem nebo konkludentním strpěním. Rovněž komunikace, u níž sice již nelze zjistit, zda byla některým z předchozích vlastníků obecnému užívání věnována, jež však byla jako veřejná cesta užívána od nepaměti, je veřejně přístupnou účelovou komunikací (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2009, čj. 1 As 76/2009-60, nebo ze dne 2. 5. 2012, čj. 1 As 32/2012-42).
73. Žalobce namítal, že nikdy on ani jeho právní předchůdci nesouhlasili s užíváním jeho pozemku p. p. č. XB (ani jeho části) za účelem VPÚK.
74. Otázkou souhlasu s veřejným užíváním předmětné cesty a jejím samotným vznikem se silniční správní úřad zabýval na stranách 5 a 6 svého rozhodnutí, přičemž uvedl, že při řešení této otázky se ve svém hledání dostal k podkladům až z období mezi lety 1836 až 1852, přičemž na základě množství mapových podkladů a leteckých snímků (provedených k důkazu při jednání dne 7. 11. 2022) dospěl k závěru, že se jedná o cestu odnepaměti, že nikdy nezanikla a zároveň že se nepodařilo prokázat, že by některý z předchozích vlastníků ve veřejném užívání cesty bránil.
75. Žalovaný ve svém rozhodnutí k této otázce (a k samotnému umístění cesty) uvedl, že až do doby realizace komplexních pozemkových úprav byla v lokalitě mapa tzv. pozemkového katastru, přičemž nepřesnost takovéto katastrální mapy (tzv. lomových bodů a tím i geometrického a polohové určení nemovitostí) může být až v řádu jednotek metrů (k tomu odkázal zejména na ustanovení § 7 odst. 3 vyhl. č. 357/2013 Sb., o

katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů). Dále uvedl, že pokud by cesta měla vést jen po obecním pozemku, nebyla by v některých místech široká ani 2 metry, nevedla by v přirozeném směrovém oblouku, ale byla by vždy po několika desítkách metrů zalomena a nebyla by tak způsobila ani pro provoz osobních automobilů a tento stav by neodpovídal realitě. Zopakoval argumentaci silničního správního úřadu, že nikdo z účastníků neuvedl, že by bylo proti užívání cesty veřejností vlastníkem pozemku jakkoli zasahováno a že přitom existenci cesty od 19. století nikdo nerozporoval. A dodal, že tato cesta byla užívána s malou frekvencí vlastníky a uživateli domu čp. XC, ale i chat č. e. 1, č. e. 3, č. e. 8 a dalších či p. p. č. XR atd., tj. celkem cca 10 nemovitostí, byť jistě užívali i cestu jinou. V kontextu toho, že šlo o místní poměry, které se takto uspořádaly tzv. odnepaměti, žalovaný uzavřel, že předmětná cesta byla užívána veřejností.

76. S uvedeným závěrem, že předmětná cesta je cestou užívanou veřejností tzv. odnepaměti, se krajský soud ztotožňuje. Z porovnání mapových podkladů a leteckých snímků, které jako podklad pro rozhodnutí správní orgány shromáždily, je zcela zřejmé, že předmětná cesta v dané lokalitě skutečně existovala a byla v celé své délce zřetelně užívána tzv. odnepaměti, a to širším okruhem osob (nejen pouze jako přístup k čp. XC), jak popsaly správní orgány. Tato cesta tedy byla přístupná veřejnému užívání, přičemž tato skutečnost byla po dlouhá léta respektována vlastníky pozemků, na nichž se předmětná cesta nachází. Tuto skutečnost podporuje i to, že předmětná cesta leží z větší části na pozemku p. č. XA, který je ve vlastnictví obce, která má předmětnou cestu zařazenu v pasportu místních komunikací v místní části jako účelovou komunikaci Uk27. Obec jako její vlastník s veřejným užíváním cesty souhlasí výslovně a nebyl prokázán ani kvalifikovaný nesouhlas vlastníka pozemku p. p. č. XB s uvedeným užíváním předmětné veřejně přístupné účelové komunikace na části jeho pozemku.
77. Nutno poznamenat, že žalobce *de facto* nespornuje existenci VPÚK na obecním pozemku p. č. XA, ale brání se a nesouhlasí s tím, že VPÚK vede i po části jeho pozemku p. č. XB. S tím souvisí především poslední okruh jeho žalobních námitek, a to, že trasa předmětné VPÚK byla vymezena nesprávně, neboť dle žalobce došlo k přesunu VPÚK z původního umístění na pozemku parc. č. XA částečně na jeho pozemek p. č. XB. Proto byl dle jeho názoru stanoven rozsah záboru pozemku p. č. XB nesprávně, a to dle stavu po úpravách provedených v rozporu se zákonem žadatelem.
78. Ani těmito žalobními námitkami krajský soud nemohl přisvědčit. I touto problematikou se správní orgány podrobně zabývaly, silniční správní úřad zejména na straně 6 rozhodnutí a žalovaný na stranách 3 až 5 rozhodnutí. Žalovaný správně poukázal na to, v dané lokalitě existovala až do doby realizace komplexních pozemkových úprav (dokončených v roce 2021) mapa tzv. pozemkového katastru, přičemž i krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že nepřesnost takovéto katastrální mapy (tzv. lomových bodů a tím i geometrického a polohové určení nemovitostí) je velká, neboť katastrální mapa zpravidla vychází z měření provedeného v 19. století, tj. značně nepřesného z pohledu dnešních měřítek. Je rovněž obecným jevem, že zejména tzv. cesty užívané odnepaměti (polní, lesní apod.) často nekopírují hranice parcely, na které jsou „administrativně“ zaznamenány. Příčiny toho mohou být různé, např. změna terénu a v návaznosti na to i změna průběhu cesty nebo nereálnost vedení cesty ve tvaru daném konkrétní parcelou, apod.

79. I v projednávaném případě je z mapových podkladů a leteckých snímků (zejména z let 1953, 1960) zřejmé, že předmětná cesta ani v minulosti nekopírovala přesně hranice obecního pozemku p. č. XA, ale zasahovala i na pozemek p. č. XB, neboť od odbočky z cesty na pozemku p. č. XK (aniž by byla zalomena do pravého úhlu podle své přesné hranice) vedla v přirozeném oblouku dále a bez výrazného zalomení v dalších (zejména dvou) místech, kde se lomy na pozemku p. č. XA při jeho přesném zaměření nacházejí. Ostatně jak správně poznamenal žalovaný, tato výrazná zalomení by znemožňovala, resp. výrazně znesnadňovala, běžný provoz osobních automobilů (a případně zemědělské techniky na obhospodařované pozemky) pouze v hranicích pozemku p. č. XA.
80. Nelze proto souhlasit s tvrzením žalobce, že předmětná cesta původně vedla pouze po současném pozemku parc. č. XA, neboť není pravdou, že tomu odpovídá podoba evidence v pozemkovém katastru, a není tak ani pravdou, že by na pozemek žalobce ještě v 80. letech 20. století vůbec nezasahovala (viz mapy z let 1953, 1960). Na základě porovnání dalších historických map založených ve správním spise lze sice připustit, že se průběh cesty v průběhu minulých let mírně měnil, neboť na mapách z roku 1840, resp. 1873, je cesta zakreslena jako více se přiklánějící k domu čp. XC, na mapě z roku 1963 je však oblouk cesty od odbočky z cesty na pozemku p. č. XK kolem domu čp. XC již podobný současnému. Tento historický vývoj ostatně silniční správní úřad zdokumentoval (viz protokol ze dne 7. 11. 2022 a jeho přílohy) a neomezil se pouze na porovnání stavu v roce 2000 a v roce 2001.
81. Za zásadní tedy krajský soud považuje to, že mapové podklady a letecké snímky shromážděné ve správním spise dokládají, že předmětná cesta v průběhu posledních desítek let (minimálně od roku 1963) své existence svou trasu zásadně neměnila a žalobcovo tvrzení, že cesta vedla výlučně po p. p. č. XA, nebylo prokázáno. A vzhledem ke shora uvedenému lze souhlasit se žalovaným, že je to navíc i vysoce nepravděpodobné.
82. Žalobce dále pro případ, že soud dospěje k závěru, že se VPÚK nachází i na části jeho pozemku p. č. XB (což soud dospěl), uvedl, že je pak nezbytné stanovit její rozsah dle stavu v roce 2000.
83. K tomu krajský soud opakuje, že porovnáním mapy pozemkového katastru a leteckého snímku z roku 2000 (tj. z doby před položením asfaltu na cestu) je zřejmé, že předmětná cesta nekopíruje přesně hranice obecního pozemku p. č. XA, ale zasahuje i na pozemek žalobce p. č. XB.
84. Ke svému tvrzení, že počátkem 90. let 20. století žadatel začal umísťovat překážky na východní hranici pozemku parc. č. XA, čímž uživatele komunikace nutil užívat terén při jeho západní straně a posléze zasahovat až na pozemek žalobce p. č. XB, žalobce v průběhu správního řízení nic nedoložil, ani nijak neprokázal. K tomu je nutno zopakovat (jako již výše u vypořádání námítky tzv. alternativní cesty 2), že v daném řízení platí, že neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Případný úspěch účastníka v řízení tak z velké části záleží právě na samotném účastníkovi a tento nese riziko, že v případě, že neoznačí důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, bude správní orgán vycházet při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny.
85. Před soudním jednáním žalobce zaslal soudu čestné prohlášení J. a H. S., bytem, které soud přes v předchozím odstavci uvedené provedl při jednání jako důkaz. V tomto prohlášení je uvedeno, že přibližně v roce 2001 nechal žadatel vyasfaltovat pozemky před

svým domem a že toto vyasfaltování neodpovídá tomu, jak komunikace vypadala před tím, než zde začal pokládat překážky (přibližně od roku 1998), že je širší a více jihozápadním směrem, částečně na nemovitostech žalobce.

86. Krajský soud k tomu podotýká, že samotné čestné prohlášení nemůže být dostatečným důkazem k prokázání toho, kudy vedla předmětná cesta v roce 2000, resp. před tímto rokem. Navíc na základě v prohlášení sdělených informací by ani nebylo možné stanovit to nijak přesně.
87. Nutno tedy souhlasit se stanoviskem žalovaného, že žalobce v průběhu správního řízení toto své tvrzení neprokázal (ač tak měl učinit, pokud takové tvrzení uváděl) a že naopak podklady shromážděné v průběhu správního řízení dokládají, že předmětná cesta v průběhu posledních pár desítek let svou trasu prakticky nezměnila a že před rokem 2001 rozhodně neprocházela mimo pozemek žalobce p. č. XB.
88. Žalobce rovněž namítal, že silniční správní úřad nesprávně vymezil umístění VPÚK a rozsah, v jakém zasahuje do jeho pozemku, neboť příloha, na níž je vyznačen zábor pozemku p. č. XB, vychází ze stavu po roce 2001, kdy žadatel neoprávněně vyasfaltoval část pozemku žalobce. Poukázal i na to, že sám silniční správní úřad ve svém odůvodnění uvedl, že došlo k rozšíření komunikace v místě vyasfaltování.
89. Krajský soud ověřil, že z porovnání leteckých snímků pořízených v roce 2000 a po tomto roce je zřejmé, že došlo k vyasfaltování části předmětné VPÚK (v roce 2001), a v místě vyasfaltování došlo k rozšíření cesty. Je rovněž patrné, že na v roce 2001 vyasfaltovanou část cesty navazují ve směru k chatové osadě vyjeté koleje, přičemž je současně zřejmé, že se trasa samotné cesty (VPÚK) v jejím přirozeném oblouku (tj. bez lomů nacházejících pozemku p. č. XA při jeho přesném zaměření) patrně již na mapách pořízených před rokem 2000 nezměnila. Výrok rozhodnutí silničního správního úřadu specifikuje předmětnou VPÚK odkazem na přílohu 1, na níž je vyznačen zábor pozemku žalobce p. č. XB (a zábor p. č. XA). Tento zákres vyznačuje průběh předmětné VPÚK zjištěný z mapových podkladů a leteckých snímků pořízených do roku 2000, neboť není ve vyasfaltované části širší oproti dalším jejím částem, tedy s výjimkou mírného rozšíření u odbočky k domu čp. XC a k hospodářskému stavení, přičemž toto rozšíření však nezasahuje do pozemku žalobce p. č. XB, ale do pozemku obecního p. č. XA. Je tedy zřejmé, že příloha 1 výroku specifikující předmětnou VPÚK nevychází ze stavu po vyasfaltování roce 2001.
90. K tomu krajský soud připomíná, že veřejně přístupná účelová komunikace vzniká naplněním znaků přímo ze zákona, a to bez ohledu na hranice pozemků, přes které vede, a aktuální vlastnické vztahy k nim. Takováto komunikace nemusí mít dokonce ani zpevněný povrch, nemusí být ani stavbou v občanskoprávním smyslu, nemusí být ani zapsána jako komunikace v katastru nemovitostí, kdy rozhodující je pouze faktický stav v terénu, tj. musí jít o cestu, která je prokazatelně užívána vozidly a chodci.
91. Otázka rozšíření samotné cesty položením asfaltového povrchu na ni je tedy otázkou, která nemůže být řešena v rámci tohoto řízení o deklaraci VPÚK. Namítá-li žalobce, že žadatel předmětnou VPÚK nezákonně vyasfaltováním rozšířil, přichází v úvahu řešit takový rozpor občanskoprávní cestou, avšak pro určení veřejně přístupné účelové komunikace nemá toto posouzení žádný zásadní význam. Ostatně sám žalobce zmínil, že odstranění důsledku tohoto zásahu do jeho vlastnického práva je v současnosti předmětem soudního řízení u Okresního soudu v Náchodě.

92. K dalším důkazům provedeným při jednání lze pro úplnost uvést, že rozhodnutím Městského úřadu Náchod ze dne 26. 11. 2018, čj. MUNAC 85867/2018/DSH/JB, byla deklarována VPÚK na pozemku p. č. XM a části pozemku p. č. X v kat. úz. (dnes p. č. XK a p. č. XS). Rozhodnutím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 19. 3. 2019, čj. KUKHK-9460/DS/2019-2 (Ma), pak byla odvolání proti němu zamítnuta a toto rozhodnutí s drobnou změnou v zásadě potvrzeno. Z těchto rozhodnutí tedy vyplývá pouze to, že na zmíněnou VPÚK deklarovanou v roce 2018 navazuje řešená VPÚK v nyní projednávané věci.
93. Krajský soud neprovedl důkaz osobou zúčastněnou navrženými a předloženými fotografiemi (č. l. 82 - 84 soudního spisu), neboť několik fotografií zachycujících asfaltový povrch na předmětné VPÚK je již součástí správního spisu (bylo by to proto nadbytečné) a fotografie, které byly pořízeny při pokládání asfaltu, na nichž má být zachycen bývalý starosta obce, nemůže nijak prokazovat, že by starosta, resp. obec, tuto akci jakkoli zajišťovala či organizovala. Navíc je taková otázka pro posouzení věci, tj. existence či neexistence samotné VPÚK, zcela irrelevantní.
94. Osoba zúčastněná na řízení předala na podatelnu soudu těsně před vyhlášením rozsudku sdělení, v němž oznámila, že v den jednání soudu dne 6. 2. 2024 proběhlo dvěma geodety z geodézie Dvůr Králové nad Labem nové vyměření účelové obecní komunikace na pozemku p. č. XA v místě sporné polohy před domem čp. XC a že toto zaměření organizoval žalobce. K tomu krajský soud uvádí, že dokazování v projednávané věci bylo ukončeno při jednání dne 6. 2. 2024 a jednání bylo na 9. 2. 2024 odročeno pouze za účelem vyhlášení rozhodnutí. Proto další podání či případně další důkazy by již nemohly mít na rozhodnutí soudu vliv.
95. Krajský soud vzhledem k výše uvedenému uzavírá, že správní orgány obou stupňů (neboť na obě jejich rozhodnutí je nutno nahlížet jako na jeden celek) dostatečným způsobem zjistily skutkový stav věci, aby mohly učinit závěr, že se na pozemcích p. č. XA a na části pozemku p. č. XB, oba v obci, kat. úz., nachází veřejně přístupná účelová komunikace, a to dle výřezu katastrální mapy uvedeného v příloze 1.

VII. Závěr a náklady řízení

96. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
97. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu ani nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.
98. Osoba zúčastněná na řízení má dle ustanovení § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Taková situace však v dané věci nenastala, proto krajský soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. února 2024

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu